

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Annales Episcoporum Slesvicensium

Cypraeus, Johann Adolph

Coloniæ Agrippinæ, 1634

Capvt XIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64615)

Bartoldus autem Episcopus, postquam Ecclesiam Slesuicensem multos annos, magna cum laude administrasset, magnaque bonorum accessione insigniter locupletasset, eam tandem resignauit successori suo Iohanni de Bockholdt, & paulo post placidè in Domino obdormiuit Anno 1310. Vndecimo Calend. Februarij. In ea templi parte, quæ ad Austrum vergit iuxta Chorum sepultus, vt ex Epitaphio colligitur, quod eiusmodi est.

Hafnis eram natus, hic Archileuita vocatus:

Inde Cathedratus, nunc sum cinis hic tumulatus.

Obijt Episcopus Bartoldus Anno Domini M. CCC. VII. Kalend. Ianuarij. x.

Anno 1302. Controuersia & lis fuit de Ecclesia Haueteflensi, & tandem probatum, illam esse de collatione Capituli. Hoc tempore autem vixisse Episcopum Iohannem, ex epistola VValdemari Ducis constat fol. 38. qui priuilegia super bonis Episcopi data confirmat Anno 1310.

C A P V T XIV.

Iuris Iohannes Bockholdus sumere sacri

Plus cupit, hunc reprimit sed pia turba Senum.

Audens Hestbechum Rex castris cingere Danus,

Ceditur Holsatis Marte fauente viris.

ANno 1309. Iohannes de Bockholt in Holsatia natus, ex nobili familia oriundus, Episcopus Slesuicensis creatus est, idque per resignationem Episcopi Bartoldi. Hic initio suæ administrationis de consensu Capituli confirmauit Statuta Hadersleuiensium Canonorum, qui

V

suppli-

supplices Episcopo facti, legibus se ornari petebant. Fuit id Anno 1309. die Beati Gregorij Martyris ab ijs petitum, in Ecclesia Slesuicensi per Nicolaum Cantorem, in commodum & emolumentum Canonico-
rum Hadersleuiensis Ecclesiæ, quæ Slesuicensis est Diœcesis: vt ex literis, quarum tenor hic subiicitur, videre licet. Capitulum Hadersleuiense libera vtatur electione Canonico-
rum, saluo iure integro Ordinarij, qui electionem confirmabit iuxta sanctiones Canonum. Vniuersi vero obsequantur dicto Episcopi vel Vicario eius, si longius absens fuerit. Nec præpositus in Borchsufel iurisdictionem habeat in Canonicos, nec locum in Capitulo ratione Præposituræ. In omnibus actionibus Capituli, vox præcellat Cantoris, sede sibi concessa, in Choro superiori: & sic reliquorum Canonico-
rum secundum institutionis Ordinem. Cantor Ecclesiam & Chorum honestis moribus & disciplinis regat, errantes in legendo & cantando corrigat, quemadmodum ex vsu esse hoc putauerit. Canonicus admissus soluat sex marcas Lubecenses pro Cappa Choralis, infra tres menses sub poena dupli. Absens expendat decem solidos Sterlingorum in stipendium Clero, die Andreæ. Neminem admitti, nisi die parasceues insinuauerit per se vel alium residentiam, quam infra mensem incipiat complere, & exinde resideat duodecim septimanis integris, sola manuali distributione percepta. Et per has septimanas quotidie in Choro compareat, quibus effluxis communitati admittatur, & qui non resederit, procuratore vtatur Canonico, qui suppleat in cunctis tam diuinis quam secularibus vices suas. In singulis festis omnes adsint, quando nouem lectiones legendæ: si abfuerint, mulctentur dimidio solido Sterlingorum, propter Processionem, Missam, matutinas preces & vespervas
tan-

tantundē sigillatim. Nec in tēplo fiat Missa vel lecta
vel cātata, celebranto eā in Choro Missario sub pœna
solidi grossorum, nisi fuerit Canonicus. Qui negle-
xerit, & non cantauerit Missam suam in Choro, mul-
tetur solido Sterlingorum, si fuerit ferialis dies, si festi-
uus, solido grossorum. Item: Quicumque natus in
Præpositura Barisset ad Sacerdotium promotus fue-
rit, seruiet Choro Hadersleuensi per biennium, &
faciant impensam de fructibus Slesuicensis Chori. I-
tem: Quicumque de residentibus extra Ecclesiam, de-
cem septimanas integras simul, vel per Vices abfuerit,
careat communitatis perceptione, nisi licentia sui
Capituli peregrinetur, vel extiterit donorum Eccle-
siasticorum procurator. Residens autem Canoni-
cus, si per septimanam neglexerit Chorum, commu-
nitatem perdidit, secus si ægrotus. Qui residens mor-
tuus fuerit, de communitate hæres non participabit.
Nullus Canonici moueat contra Canonicum
quæstionem, antequam conueniat socium legitima
monitione in Capitulo. Canonici absentes, qui nec
per se, nec per suos procuratores de Salario Chori, in-
fra octauas Diui Andreæ satisfecerint, tenentur in
duplo. Et si infra mensem non erogauerint, ad resi-
dentiam, nisi satisfactum fuerit, non admittantur. In
summis Festis Canonici debent celebrare, & sermo-
nem habere his festis: Natiuitatis Christi, Epipha-
niæ, Purificationis & aliorum festorum Beatæ Ma-
riæ Virginis, Paschæ, Ascensionis, Pentecostes, Cor-
poris Christi, Apostolorum Petri & Pauli, Omnium
Sanctorum & Dedicationis Ecclesiæ. In quibus, si
quis moram fecerit, pro Vesperis multabitur duo-
bus solidis grossis, pro Missa tantundem, & simili-
ter pro Sermone. Canonicus admissus, tactis Euan-
gelij, iuret Capitulo fidelitatem, ac se seruatu-
rum

rum Statuta Capituli secreta non reuelaturum, sed defensurum bona Ecclesiæ tanquam propria. Si quis Canonorum mortuus fuerit, curia autem vacua, eā alius de constitutione Capituli emat, pecunia in memoriam eius expensa. Canonicus habens Vicariam in eadem Ecclesia, decem marcarum Capellanū habeat secum chorum visitantem, sub priuatione communitatis. Item Capella Gammelhadersleue & Sedorp sint à Cathedratico & procurationibus exemptæ, & cæteris iuribus Episcopi, vbi Capitulum Hadersleuianū habebit potestatem instituere sacerdotes, & deponere. Quæ omnia ab Episcopo & Capitulo Slesuicensi fuerunt approbata & confirmata, & sigillis appensis munita.

Anno 1310. VValdemar^{us} confirmauit priuilegia Ecclesiæ Slesuicensis, quod eorum bona ac possessiones ab impetitione exactoria, grauamine, iureq; Stuth, Querfath, cæterisq; solutionibus & seruitijs, libera sint & exempta. Exemplum priuilegij extat in libro Suauestadiano. fol. 38.

Anno 1318. Controuersia & lites inter Episcopum & Canonicos de collatione præbendarum, motæ atque excitæ fuerunt, quod sibi eam soli Episcopus competere existimaret, vt, qui Nobili familia prognatus, plus sibi licere putaret, & plus iuris sumeret, quā par esset. Huic Capitulum intercessit, & libro Statutorū in medium producto, clarè ac euidenter ostenderunt & demonstrarunt, quid iuris Episcopus haberet, eiusque conatus hoc pacto represserunt. Quibus Episcopus edoctus, cedere tandem coactus fuit, expresseque fateri, sibi tantum primam vocem & suffragium in Capitulo competere, neque se quicquam sine Capitulo conferre posse. Et hac ratione dissidium compositum & sublatum fuit, in Curia Episcopi Slesuicensis: idq; clarissimè constat ex literis ea de re scriptis, quibus Episcopus vsum & consuetudinem vbiq; rece-

receptam ac approbatam summoperè laudat & confirmat, quod nemo sine vtriusq; hoc est Episcopi & Canonicorum consensu, in Capitulum sit cooptandus: sed vtriusque consensu ac approbatione id fieri debere ac oportere, ne alter alteri ius suum præripiat. Quam consuetudinem se perpetuo seruaturum pollicetur, Iuramentoq; confirmaturum, ne de ea quicquam posterius immutent. Idque quam maximè è re atque usu Capituli esse, ne odij in posterum flagrantis ansa atq; occasio detur. Anno quoq; 1318. Diplomate suo confirmat & testatur Iohannes Episcopus, collationem præbendarum pertinere communiter vel coniunctim ad Capitulum & Episcopum. Quod & Esgerus Archiepiscopus Lundensis confirmavit, tanquam consuetudinem laude dignam & commendandam. Quanto autem honore ac benevolentia, Episcopus Iohannes Canonicos amplexus sit, ex eo euidenter ac perspicuè colligere licet, quod decimas, quæ sibi deberentur, Canonicis benignè largitus sit, ad subleuandam eorum inopiam, quibus vix suppetebat, vnde honestè se alere ac sustentare possent, quapropter ijs carere, quâ collegas & fratres suos in summa inopia ac mendicitate relinquere maluit. Ita de consensu Capituli decimas Ecclesiarum, in *Slabbenhagen, Gottorp, Iallinbeke, Seestede, Huttenkroppe & Haddebuie* liberaliter largitus est. Sed & Syluam *Rouuese* in *Ruderop* viginti quatuor libris sterlingorum emptam, nec non bona in *Ofkenbul, Berndorf, Husbuie* certo pretio empta, hac conditione Canonicis concessit, vt decimæ inde collectæ in triticum commutentur, & per quendam Canonicum à Capitulo ad eam rem electum, qui portiones secundum numerum Residentium faciat, inter ipsos qualibet septimana, die Sabbati, & feria quarta post rē diuinam peractam, legitimè distribuatur, vt quolibet die

Residentes adsint, siue per alium agenda curent, & qui impensam fecerit, habeat duos panes. Insuper quoq; statuit, vt quicunq; Canonorum Residentium die Sabbati, etiam si negociis & seruitio Dominorum, Regis, Ducis, Episcopi, Capituli, vel proprijs impeditus, in Sūma Missa nō fuerit, nisi morbo impeditus, panibus illius diei distribuendis careat. Idē & de quarta feria statuit ac decreuit. Qui etiam in Capitulū vel Chorum sine Religione & habitu Choralī (Clerici) ingressus fuerit, panibus tota septimana careat, qui inter reliquos æqualiter distribuendi erunt. Item, qui mulieres suspectas domi alunt, vel alibi, & qui huic sanctioni non paruerit, panibus priuetur, quoad in omnibus sese obedientem præbeat. Quæ omnia calculis suis confirmauit Pontifex & Archiepiscopus Londenſis Anno 1339. vt ex literis in fine subiectis constat.

Hoc anno Episcopus Iohannes Capitulo Hadersleuiensi literis datis significat, se ab Archidiacono Marquardo Blockio, & Anselmo Præposito *Strandia*, quibus illa præpositura quondā collata fuisset, accepisse: Præpositos in *Barchsusel* ab eo tempore, cuius memoria non extet, sibi vsurpasse iurisdictionem Ecclesiasticam in Canonicos *Hadersleuienses*, nec non in omnes Presbyteros & Clericos, in Præpositura *Barchsusel* habitantes. Itaq; illis mandat & seriō præcipit, vt Præposito illi obedientiam præstent, & nisi pareant, fore, vt Ecclesiastica censura notentur.

Circa hoc tempus, id est, Anno 1325. Ericus Dux Slesuicensis Octauus Waldemari filius, cū annos nouem Ducatui præfuiſſet, vitam cum morte cōmutauit, Slesuici in Choro humatus, Patriq; associatus est. Pater autem Waldemarus anno Domini M. CCC. XIII. in fata concessit, in Choro Slesuicensi sepultus, eo loco, vbi lectiones sacræ recitari & cantari solent. Epitaphium

phium lapidi insculptum, quamuis magna ex parte detritum eiusmodi est.

Anno Milleno CCC. ter cum Duodeno.

VValdemarus Dux Slesuici & Natus Erici.

Migrans iacet hic tumulatus.

Pacifer hic Clarus cœli sit in arce locatus.

Lapis vero sepulchralis æreis laminis egregie exornatus, hoc continet Filij eius Erici Epitaphium.

Hic Dux magnificus, Patriæ defensor Ericus

VValdemari natus, Patri iacet associatus.

Anno milleno migrans CCC. ter Vq. Viceno:

Gregorij in Festo, Deus huic miserator adesto.

C A P V T X V.

Christophorus II. Dux Hallandiæ & Samsoe, postea Rex Daniæ 88. Ducatum Slesuicensem sub specie tutela, cum Regno Daniæ vnire & consolidare contendit, cui tamen Gerhardus Comes Holsatiæ restitit. Ob Exactiones nimias subditis exosus, proptereaq. Regno pulsus, ope Iohannis Largi, sui vterini restituitur. Rostochium reddidit. Obijt Anno 1333 Nycoping. Soræ sepultus. Huic liberi fuerunt Ericus, qui in expeditione Gottorpiensi obijt Anno 1331. Soræ sepultus. Waldemarus Tertius alias dictus Quartus Rex Daniæ 89. (de quo postea) Otto captus. Margareta Ludouici Brandeburgensis, Ludouici Bauari Imperatoris Filij, consors: Agnes in cœnobio Sorensi sepulta, & Heilvvig itidem Soræ sepulta.

VValdemarus Dux Slesuicensis Nonus, Christo- phero Kege Daniæ exulante, Rex Daniæ per seditionem electus Anno 1331. quo restituto, Regnum iterum resignare & Ducatum recipere coactus fuit. Huius filius fuit Hinricus Dux Iulandiæ siue Slesuicensis Decimus Anno C. 1370. in vxorem duxit Cunegundam, post cuius obitum Anno
V 4 1386.